

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: JU v Č. Budějovicích

Pedagogická fakulta

Pracoviště: katedra společenských věd

Datum odevzdání posudku: 1.8.2017

Jméno a příjmení studenta:

Bc. Michaela Šíroká

Obor: AJn-OVan-SZn

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Pavel Hejtman, CSc.

Oponent diplomové práce:

Prof. PhDr. František Varadzin, CSc.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

(posudek vedoucího práce)

Název práce: Amartya Sen a Index Lidského Rozvoje (Human Development Index, HDI)

Kritéria hodnocení práce (označte vždy právě jednu z možných známek: A – výborně, B – velmi dobře, C – dobře, N – nevyhověl):

1. Struktura práce, její téma a cíle

(úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce, relevance tématu a cílů práce z hlediska přínosu pro určitý vědní obor, pedagogickou praxi apod.)

Diplomová práce vychází důsledně ze zadání a svou strukturou i obsahem jej naplňuje beze zbytku. S ohledem na rozsah práce (s přílohami 137 stran) záměr zadání dokonce překračuje. Základní členění práce na teoretickou část a praktickou část (pro využití ve výuce na gymnáziu) je funkční a v praktické části původní. To umožňuje autorce, aby konkrétním způsobem obohatila výuku o informace k aktuálním aspektům lidského rozvoje, současné chudoby, etické otázky bohatství - to vše s případnou úzkou vazbou na vnímání, empirii i výchovné směřování studentů.

A			
---	--	--	--

2. Práce s literaturou a dalšími informačními zdroji

(výběr, správná citace, použití, dodržování bibliografických norem, napojení na existující datový a literární kontext, využití literárních rešerší pro volbu tématu práce a formulaci výzkumného problému, práce s cizojazyčnou literaturou)

Je třeba velmi ocenit, že práce s literaturou a dalšími informačními zdroji tvořila velmi náročnou součást celkového velmi samostatného autorského úsilí Michaely Šíroké. Práce je vybavena rozsáhlým souborem titulů české i anglické provenience, knih, článků i datových zdrojů. To umožnilo autorce nastudovat a povětšinou i na dobré odborné úrovni zvládnout téma v šíři, která podle mého názoru jednoznačně překračuje požadavky diplomové kvalifikační práce. Místy je však tento rozsah až nadbytečný; pokud jej autorka zařadila jako přílohy. A někdy i neúměrně náročný obsahově (snaha o komplexní obsažení HDI a IHDI).

A			
---	--	--	--

3. Metodologická a metodická stránka práce

(stanovení cílů práce, vhodnost a kvalita dat a metod, popřípadě metodologické zdůvodnění výběru metod)

Cíl byl stanoven pro práci jednoznačně a rovněž tak jasně byly stanoveny i metody, které k jeho dosažení povedou. Autorka cíl práce splnila a metodologicky i metodicky obstála. Jelikož však má práce dvě poměrně odlišné části, v první jde o logicko-historickou analýzu objasnění vzniku Senova konceptu měřítka pro lidský rozvoj na přelomu 2. a 3. tisíciletí a ve druhé části jde o využití této analýzy pro pedagogickou praxi výuky společenských věd na gymnáziu, bylo zvládnutí metodologie pro obě části pro autorku náročnější. Jsem toho názoru, že se jí to v obou částech podařilo; v pedagogické části byla snad i úspěšnější. Domnívám se, že je to zapříčiněno zaměřením jejího studia.

A			
---	--	--	--

4. Odborná správnost – znalost problematiky

(prokázání znalosti řešené problematiky, prokázání specifických znalostí, schopnost aplikovat znalosti na konkrétní problém, správná práce s pojmy a koncepty, kontextuální správnost argumentace)

Autorka byla nucena vynaložit enormní studijní úsilí, aby si v pro zpracování teoretické části doplnila, rozšířila a prohloubila poznatky ze základních kurzů mikroekonomie, makroekonomie a historie ekonomického myšlení, tak jak bylo třeba pro zvládnutí místy až specifických oborových i mezioborových problémů, například trvale diskuzní otázky o předmětu ekonomie, o vztahu normativní a pozitivní metodologie v ekonomii, o měření společenských procesů, které mají nejen ekonomický aspekt atd. Tato problematika před ní stála v konkrétních termínech ekonomického růstu, ekonomického rozvoje, lidského rozvoje, ekonomické efektivity, ale také v otázce spravedlnosti, rovnosti a nerovnosti v rozdělování či v otázkách chudoby, hladomorů anebo komplexně v celém kontextu vývoje lidské civilizace v posledních 50 letech. Dá se říci, že zejména uvedeným samostatným příkladným studijním úsilím zvládla tematiku na dobré úrovni. A to si žádá ocenění a pochvalu. Hlavní metodou, kterou následně při psaní používala, byla odborná kompilace a komparace. Nemohla samozřejmě překročit svůj kvalifikační a odborný horizont a tak v práci zůstávají i nedotažené nebo i nedostatečně pochopené otázky konceptuálního rázu – vztah objektivních a subjektivních faktorů, které determinují pozici většiny členů společnosti v možnostech dosahování jejich ekonomicko-sociálního postavení, naplňování jejich reálných možností seberealizace, podílu na celkovém bohatství ekonomiky a další. (Ale to bychom se již dostali na úroveň disertační práce.)

A			
---	--	--	--

5. Závěry a naplnění cílů

(jsou formulovány jasné závěry, je zřejmé, jaké poznatky práce přinesla, jsou nové poznatky vztaheny k původnímu literárnímu kontextu, jsou výsledky práce nahlíženy kriticky – například jsou uvedena omezení pro jejich platnost?)

Celá práce a výslovně pak anotace i závěry teoretické a praktické části prokazují, že cíl práce byl splněn. Specifikace ve využití práce pro výuku na gymnáziích, kterou autorka uvádí, svědčí o tom, že si uvědomuje aktuálnost různých aspektů současného „lidského rozvoje“. Přiložená prezentace potvrzuje schopnost autorčina kritického přístupu k možnostem realizace pedagogického záměru vycházejícího z této práce. Nakolik bude snaha o pedagogizaci tematiky úspěšná, to však může ukázat pouze výuková praxe.

A			
---	--	--	--

6. Úroveň jazykového a stylistického zpracování

(odborný jazyk, gramatická a pravopisná správnost, stylistická kvalita)

Po pravdě řečeno, činila autorce úroveň jazykového zpracování jisté potíže. Kupodivu téměř vůbec ne v užívání odborného jazyka, ale zejména ve stylistické správnosti, která musela být podrobena poměrně důkladné revizi před tiskem. Jednalo se zejména o jasný smysl souvětí (např. str. 15), výjimečně i kratších odstavců. To komplikovaly někdy i nesprávně použité či chybějící čárky v souvětích (, a proto; str. 12). Také některé autorčiny „neotřelé“ výrazy působily sice originálně, avšak rušivě. Občas se ale v teoretické části jejich pozůstatky objeví (např. spojení *podmanit si rozdíl*, str. 15; *uhynulých lidí*, str. 22_ aj.). V práci se také někde vyskytují i po revizi přehlédnuté gramatické chyby – opět zejména v teoretické části i otázka přechylování v češtině a poměrně diskuzní skloňování jména *jeho*-svůj a další. Nevyjasněná je i otázka přechylování v češtině a poměrně diskuzní skloňování jména *Amartya* i příjmení *Sen* (např. str. 14). Bezchybné nejsou gramaticky ani některé poznámky pod čarou (viz pozn. č. 48. str. 24). Jedná se samozřejmě o dílčí a většinou drobné nedostatky, ale svědčí o tom, že jazyková revize textu nebyla provedena důsledně.

	B		
--	---	--	--

7. Formální a grafická úroveň práce

(obsahuje práce všechny náležitosti, jaká je její grafická úroveň)

Práce obsahuje všechny náležitosti. Grafická úroveň odpovídá celkově standardním požadavkům pro typ *diplomová kvalifikační práce*.

A			
---	--	--	--

Celkové zhodnocení práce, popřípadě otázky k obhajobě

Diplomovou práci Bc. Michaely Široké mohu hodnotit jako výbornou. Osobně oceňuji to, že v teoretické části se autorka odvážila zpracovat specifické a navýsost odborné téma, jakým je vývoj ekonomického myšlení Amartya Seny, který vyústil až do konceptu *Indexu lidského rozvoje*, a toto téma zvládla. Tím prokázala schopnost pochopit teoreticky složité konstrukty ekonomické a filozoficko-etické, samostatně je zpracovat a po mém soudu úspěšně aplikovat základní informace o nich ve středoškolské výuce. Víím, že ji to stálo velké úsilí a pracovní vypětí a byl jsem mile překvapen mírou její schopnosti koncentrovat se na řešení problémů a téměř hekticky samostatně pracovat. Věřím, že tyto přednosti využije ve svém dalším studiu, které ji doporučuji.

Práce není bez drobných odborných chyb v teoretické části, které jsem nevytýkal, protože nejsou podstatné, a z téhož důvodu jsem přešel i drobné poklesky v ne vždy přesném citování. Nejsou totiž pro celkovou velmi dobrou úroveň práce směrodatné.

Otázka do diskuse: Amartya Sen má i své oponenty a odpůrce. V práci nejsou zmíněni a budu rád, když se o nejvýznamnější kritice Seny zmíní autorka u obhajoby.

Práci doporučuji k obhajobě a celkově hodnotím stupněm A-výborně.

Celkové hodnocení práce (výsledná známka není aritmetickým průměrem známek jednotlivých kritérií hodnocení práce):

A - výborně	B – velmi dobře	C - dobře	N - nevyhověl
-------------	-----------------	-----------	---------------

V Českých Budějovicích dne 1. 8. 2017

.....
Podpis vedoucího diplomové práce